

رکود عمیق ۷ ساله در شرق آسیا

را از بحرانی که می‌رفت آغاز شود دور نگه دارند. بانکها نیز بلافاصله به تفسیر آن پرداختند و در محاسبه‌ای اعلام کردند لطمه‌ای که بیرون کشیدن این مقدار پول از منابع ارزی کشورهای آسیای جنوب شرقی به این کشورها خواهد زد برابر با ۲۶ درصد از درآمد ناخالص ملی آمریکا در سالهای ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۲ است که سقوط و رکود بزرگ آمریکا را در هم کوبید.

ژاپن و همسایگانش

نمی‌توان به یقین مشخص کرد که کدام یک از ملت‌های آسیایی گام در مرحله رکود گذاشته و یا به سوی آن روان است. شرکت‌های سرمایه‌گذاری پیش‌بینی می‌کنند که بیشترین رشد منفی را در سال جاری اندونزی با ۱۵ درصد و پس از آن تایلند با ۸ درصد و کره جنوبی با ۷ درصد خواهند داشت ولی پاره‌ای منابع اطلاعاتی غرب این ارقام را خوشبینانه توصیف می‌کنند و می‌گویند احتمالاً ارقام واقعی دوبرابر درصدهای گفته شده است. یک اقتصاددان برجسته غربی می‌گوید چنانچه تولید ناخالص ملی کشورهای آسیای جنوب شرقی براساس دلار محاسبه شود (و نه پولهای ملی آن‌ها) کشورهای اندونزی، تایلند، کره جنوبی و مالزی براساس ضوابط بانک جهانی از هم اکنون به دوران «رکود بزرگ» فرو رفته‌اند. مدیران بانک جهانی شدت این رکود را از سال‌های ۱۹۳۰ به این سو بی‌سابقه می‌دانند و می‌گویند: «تنها اختلاف آن با رکود بزرگ آمریکا در آن سالها این است که چندین کشور همسایه در یک زمان در این رکود گرفتار آمده‌اند که طبیعت آن را بسیار وخیم‌تر از رکود سالهای ۱۹۳۰ آمریکا می‌سازد». در حالی که حکومتها از کلمه «رکود» دچار وحشت می‌شوند اقتصاددانان سعی در تفسیر و شکافتن عوامل تشکیل دهنده آن دارند. یک اقتصاددان آمریکایی می‌گوید:

این کلمه نخست در ۱۶ ماه ژوئن سال جاری از سوی ژان میشل سورینو معاون بانک جهانی به کار برده شد و آن هنگامی بود که دوپست و سه میلیارد دلار از سرمایه‌های موجود در آسیای جنوب شرقی و کره جنوبی بیرون کشیده شد. در آن هنگام سورینو گفته بود این اقدام «اجتناب‌ناپذیر» نتیجه‌اش بروز یک «رکود منطقه‌ای» است که کنترل و مدیریت آن نیاز به زمان طولانی و احتیاط فراوان دارد.

به دنبال این اظهارنظر حکومت‌های غربی عکس‌المعمل‌های سریع و مقتدرانه نشان دادند تا از اثرات ناهنجار این جابه‌جایی مصون بمانند و خود

احساسی ناخوشایند و فزاینده در میان اقتصاددانان ظاهر شده است، چرا که گمان می‌کنند ژاپن در حال سوق دادن آسیا به ژرفنای بیشتری از رکود است. ماه گذشته ژاپن سرانجام اعتراف کرد که کل کشورهای منطقه آسیای جنوب شرقی - از اندونزی گرفته تا هنگ‌کنگ - در فهرستی قرار گرفته‌اند که باید یک دوره «طولانی رکود» را که از سال ۱۹۹۸ آغاز شده است تحمل کنند. این، واحد پول ژاپن به پایین‌ترین ارزش خود در طول هشت سال گذشته سقوط کرده است که مستقیماً معاملات وال استریت در آمریکا را تحت تاثیر قرار داده و به طور خزنده به سوی چین روان است. صندوق بین‌المللی پول برای پیش‌گیری از گسترش آثار مخرب سقوط اقتصادی ژاپن در یک اخطار اضطراری به ژاپن هشدار داده است هرچه سریع‌تر دست به یک «اقدام عاجل و قطعی» به منظور ایجاد اصلاحات بانکی و اصلاح نظام مالیاتی بزند، شاید موفق شود بزرگترین اقتصاد آسیا را به مرحله‌ای از آغاز رونق سوق دهد.

در این که بحران آسیا به مراحل جدید از سقوط گام گذاشته است تردیدی وجود ندارد، تا همین چهار ماه قبل بسیاری از اقتصاددانان هنوز معتقد بودند در سال جاری آسیا از بحران خارج می‌شود و پای در جاده رونق می‌گذارد ولی در همین مدت کوتاه تظاهر اجتماعی رکود به صورت فقر عمومی در بیشترین کشورهای منطقه پژواک یک «رکود بزرگ» را در فضای این کشورها پراکنده است. رابرت ماتینگ، یک اقتصاددان برجسته در شورای روابط خارجی واشنگتن می‌گوید:

«من نیز جزو کسانی هستم که احساس می‌کنند آسیا در حال روان شدن به سوی یک رکود عمیق و طولانی است که بین پنج تا هفت سال به طول خواهد انجامید.»

در این باره که ماهیت این «رکود» چگونه است، میان اقتصاددانان اختلاف نظر وجود دارد.

«شماری از عوامل موازی دلایل یک رکود را تشکیل می‌دهند که بروز یک اشتباه و در زمان نامناسب برای تصحیح یکی از این عوامل، رکود را بازهم عمیق‌تر می‌کند. امروز ژاپن دارد همان اشتباهی را می‌کند که هورور رئیس جمهوری آمریکا در سالهای ۱۹۳۰ در آمریکا مرتکب شد. در آن سال‌ها هورور سعی کرد از طریق کاهش مالیاتها، رها کردن عرضه پول و توسعه بیش از اندازه بانکها به مبارزه با رکود برود و برای عملی کردن این برنامه گروهی را که توانایی مدیریت آن را نداشتند به کار گذاشت. شناسی که آمریکا در پیروزی بر بحران آورد شکست هورور و گروهش به وسیله روزولت رئیس جمهوری بعدی آمریکا بود که برنامه‌های مبارزه با رکود هورور را به کلی کنار گذاشت. امروز نیز ژاپن چنانچه برای خروج از دوران رکود کادراهای قدیمی خود را کنار نگذارد به طولانی‌تر شدن رکود کمک کرده است.»

اختلاف دیگری که بین ژاپن امروز با آمریکای آن سالها موجود است نفوذ و تأثیری است که ژاپن بر همسایگان خود دارد. ورشکستگی شرکتها و بانکها در ماه ژوئیه در ژاپن به نصابی تازه رسید ولی وخامت اوضاع در آن حدی نبود که تأثیر این ورشکستگی برتایلند و کره جنوبی. در این دو کشور گروهی از بازرگانان و صاحبان صنایع که کسب و کارشان تحت تأثیر ورشکستگی‌ها در ژاپن قرار گرفته بود دست به خودکشی زدند. مالپاس اقتصاددان آمریکایی می‌گوید:

«من فکر می‌کنم طنین اجتماعی یک رکود بستگی به شدت آن دارد، در رکودهای بزرگ همه چیز درهم می‌ریزد، مردم برای به دست آوردن شغل به هر دری می‌زنند، خانواده‌ها از هم می‌پاشد، صفهای بیکاران هر لحظه طولانی‌تر می‌شود که همه این نشانه‌ها امروز در آسیا دیده می‌شود.»

تا این لحظه سخت‌ترین لطمه‌ها را از رکود آسیا کشور اندونزی دیده است. اوضاع امروز اندونزی شباهتهای زیاد به شرایط اجتماعی امریکاییان در سالهای رکود ۱۹۳۰ دارد. مواد غذایی یافت می‌شود ولی اکثریت مردم توانایی خرید آن را ندارند، در آن سالها کارگران آمریکایی

«رکود بزرگ هورور» آسیای جنوب شرقی به رکود بزرگ آمریکا در سالهای دهه ۱۹۳۰ بسی شباهت نیست.

جز سوپ ساده چیزی برای خوردن نداشتند و امروز اندونزی‌ها از مایعی آبکی که قدری برگ و ریشه درخت در آن می‌ریزند به عنوان غذا استفاده می‌کنند. رستورانهای معروف مک‌دونالد در جاکارتا غذایی ارزان قیمت به مشتریان خود عرضه می‌کنند که از مقداری اندک برنج و تخم‌مرغ

تشکیل شده و قیمت آن بیست سنت است. به پیش‌بینی بانک جهانی در دوران رکود احتمالاً فقر در کشورهای آسیایی با سرعت بیشتری از آمریکا در سالهای ۱۹۳۰ گسترش خواهد یافت. آسیای جنوب شرقی در حالی گام به دوران رکود می‌گذارد که بیش از ۲۵۰ میلیون نفر از مردم آن روزانه معادل یک دلار درآمد دارند. خرید خدمت کارگران و افزایش قیمت‌ها درآمد این گروه را به تدریج به زیر روزی یک دلار سوق می‌دهد. در اندونزی بافت اجتماعی به سرعت به سوی فقری که آثار اجتماعی آن بعدها ظاهر خواهد شد پیش می‌رود.

بسیاری از رهبران ژاپن

معتقدند که بهبود در اقتصاد ژاپن کلید بهبود در منطقه است. ژاپن گرچه همواره از قدرت اعطای اعتبارات بالایی برخوردار بوده امروز مردمش تا حدودی اعتماد خود را به رهبرانشان از دست داده‌اند و در دورانی از سرخوردگی اجتماعی به سر می‌برند. ژاپنی‌ها در جو بی‌اعتمادی و وحشت از آینده پولهای خود را از بانک‌ها بیرون می‌کشند و در شرکت‌های وال‌استریت در آمریکا و یا موسساتی که دولت ژاپن پول آن‌ها را تضمین می‌کند سرمایه‌گذاری می‌کنند. با وجود اطمینان‌هایی که دولتمردان ژاپن در مورد آینده اقتصادی پررونق می‌دهند، مردم در فضایی آکنده از هیجان‌زدگی و بی‌اعتمادی در وحشت از آینده به سر می‌برند. دولتمردان ژاپن این وحشت را تا حدودی بیهوده می‌دانند و می‌گویند نخستین گام برای رهایی از رکود و رسیدن به آستانه رونق زدودن ترس مردم از این وحشت است. □

مأخذ: مجله نیوزویک - ۲۴ اوت ۱۹۹۸

برگردان از بخش ترجمه «گزارش»

آتش ناک

مشاوره - طراحی - اجرا و ساخت و تجهیز

ماشینهای آتشی نشانی

مدیریت: جواد شمس

فروش و شارژ

سرویس و نگهداری

کلیه سیستمهای اعلام

و اطفای حریق

هرگونه لوازم ایمنی

تجهیزات و کپسولهای

آتش نشانی

م. دکتر شایسته - شه راه تهران

م. پلیس - کوچه کامیابی

پلاک ۵ - زنگ اول

تلفن: ۸۴۰۱۱۹۵

تلفکس: ۸۴۰۸۴۷۳